

ПРО НЕОБХІДНІСТЬ СТАНДАРТИЗАЦІЇ КОРЕНЕПЛОДІВ МОРКВИ ПОСІВНОЇ*Пазюк Д.-М. В., Вельма В. В.***Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна**

Морква посівна (*Daucus carota L. subsp. sativus (Hoffm.) Roehl.*) родини селерові (*Ariaceae*) – це дворічна трав'яниста рослина. У перший рік утворює розетку листків і м'ясистий коренеплід червоно-оранжевого або жовтого кольору, на другий рік – розетку листків, квіткові стебла й плоди.

Хімічний склад коренеплодів моркви представлений вітамінами (α -, β -, γ -, ξ -каротинами, лікопіном, ніотиною – 0,55-1,47 мг%, пантотеновою – 0,26 мг% та фолієвою кислотами, вітаміном Е – 0,63 мг%, С, В₁, В₂, В₆ та біотином), флавоноїдами (22 – 60 мг%), фосфоліпідами, лецитином, стеролами, інозитом (48 мг%), цурками (фруктоза, глюкоза), пектиновими речовинами (0,3 - 0,8 %), клітковиною (0,7 - 2,0 %), макро- та мікроелементами (калій, фосфор, магній, йод, кобальт, мідь, марганець, цинк, тощо). Аромат моркви надають леткі компоненти терпінолен, камфен, сабінен, α - та β -пінен, мірцен, феландрен, лімонен, каріофілен та ін.

На сьогоднішній день морква посівна є однією з найважливіших рослин, яку використовують в багатьох країнах світу як хачову і кормову культуру. З давніх часів її коренеплоди вважалася дієтичним та лікарським засобом.

Застосовують свіжі коренеплоди та сік з них при інфаркті міокарду, стенокардії, сечокам'яній хворобі, захворюваннях печінки та нирок, атеросклерозі, лікуванні опіків, захворюваннях, пов'язаних з порушенням мінерального обміну (хронічні обмінні поліартрити, остеохондроз). Як джерело каротину сиру моркву використовують при гіпо- та авітамінозі А, вагітні жінки, а також люди, чия професія пов'язана з напругою зору.

Незважаючи на широке використання, в Україні морква посівна не входить до Державної фармакопеї України (ДФУ). Для розробки нових фітозасобів необхідно стандартизувати лікарську рослинну сировину. Стандартизацію зазвичай проводять за морфологічною (макроскопічною) характеристикою та мікроскопічними (анатомічними) ознаками, тонкошаровою хроматографією, встановленням числових показників (втрати в масі при висушуванні, золи загальної, золи, нерозчинної в 10 % розчині кислоти хлоридної), та визначенням кількісного вмісту діючих речовин.

Першим етапом нашої роботи було визначення втрати в масі при висушуванні згідно методики, наведеної в ДФУ (доповнення 2). Під втратою в масі при висушуванні сировини розуміють втрату в масі за рахунок гігроскопічної вологи та летучих речовин, яку визначають в сировині при висушуванні до постійної маси. Отримані результати статистично оброблені та достовірні, представлені у таблиці 1.

Таблиця 1.

Результати визначення втрати в масі при висушуванні

m	n	X _i	X _{ср}	S ²	S _{ср}	P	t(P, n)	Довірчий інтервал	$\epsilon_{\pm}$, %
5	4	7,54	7,93	0,074970000	0,12245	0,95	2,78	7,93 ± 0,34	4,29
		7,78							
		7,99							
		8,09							
		8,24							

Отримані результати будуть враховані при розробці проекту методик контролю якості на досліджувану сировину – коренеплоди моркви посівної.